

THI ĐUA, KHEN THƯỞNG TRONG CÔNG TÁC BẢO VỆ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

TS LÊ THỊ CHIÊN

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

TS NGÔ KHẮC SƠN

Học viện Chính trị khu vực III

Ngày 11-6-1948, nhân kỷ niệm 1.000 ngày toàn quốc kháng chiến, Chủ tịch Hồ Chí Minh viết *Lời kêu gọi thi đua ái quốc*, chính thức phát động cuộc vận động thi đua ái quốc trên phạm vi toàn quốc. Kể từ đó đến nay, đã có nhiều cuộc thi đua được phát động gắn liền với việc thực hiện các nhiệm vụ chính trị quan trọng của đất nước. Trong bối cảnh toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta đang ra sức đẩy mạnh thực hiện Nghị quyết số 35-NQ/TW của Bộ Chính trị khóa XII về “tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”, thi đua, khen thưởng cũng đóng vai trò quan trọng góp phần tạo động lực cho việc thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ chính trị quan trọng này trong giai đoạn hiện nay.

1. Vai trò của thi đua, khen thưởng trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng giai đoạn hiện nay

Ngày 22-10-2018, Bộ Chính trị khóa XII ban hành Nghị quyết số 35-NQ/TW về “tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”. Nghị quyết nêu rõ, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng là bảo vệ Đảng, bảo vệ Cương lĩnh chính

trị, đường lối lãnh đạo của Đảng; bảo vệ Nhân dân, Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam; bảo vệ công cuộc đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế; bảo vệ lợi ích quốc gia, dân tộc; giữ gìn môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước. Đó là nội dung cơ bản, hệ trọng, sống còn của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng; là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của toàn Đảng, toàn quân, toàn dân, trong đó các cơ quan báo chí tuyên truyền các cấp là nòng cốt; là công việc tự giác, thường xuyên của cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và đoàn thể chính trị - xã hội các cấp; của từng địa phương, cơ quan, đơn vị, của cán bộ, đảng viên, trước hết là người đứng đầu.

Theo Điều 3, Luật Thi đua, khen thưởng, số 06/2022/QH15 (ngày 15-6-2022), “Thi đua là hoạt động có tổ chức do người có thẩm quyền phát động với sự tham gia tự nguyện của cá nhân, tập thể, hộ gia đình”; còn “Khen thưởng là việc ghi nhận, biểu dương, tôn vinh và khuyến khích bằng lợi ích vật chất đối với cá nhân, tập thể, hộ gia đình có thành tích trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”. Thi đua, khen thưởng có mối liên hệ chặt chẽ với nhau bởi lẽ nếu thi đua là việc huy động sự tham gia một

cách tự nguyện của nhiều người nhằm thực hiện một nhiệm vụ chính trị nào đó thì khen thưởng là sự ghi nhận, tôn vinh, biểu dương những kết quả của hoạt động thi đua.

Trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch giai đoạn hiện nay, thi đua, khen thưởng có vai trò như sau:

Một là, thi đua, khen thưởng là cách thức để huy động sự tham gia đông đảo của đơn vị, tổ chức, cá nhân tham gia nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng giai đoạn hiện nay. Trong *Lời kêu gọi thi đua ái quốc*, Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Mỗi người dân Việt Nam, bất kỳ già, trẻ, trai, gái; bất kỳ giàu, nghèo, lớn, nhỏ, đều cần phải trở nên một chiến sĩ tranh đấu trên mặt trận: quân sự, kinh tế, chính trị, văn hóa”¹, hay:

“Các cụ phụ lão thi đua đốc thúc con cháu hăng hái tham gia mọi công việc,

Các cháu nhi đồng thi đua học hành và giúp việc người lớn,

Đồng bào phú hào thi đua mở mang doanh nghiệp,

Đồng bào công nông thi đua sản xuất,

Đồng bào trí thức và chuyên môn thi đua sáng tác và phát minh,

Nhân viên Chính phủ thi đua tận tụy làm việc, phụng sự nhân dân,

Bộ đội và dân quân thi đua giết cho nhiều giặc, đoạt cho nhiều súng.

Nói tóm lại, ai cũng thi đua, ai cũng tham gia kháng chiến và kiến quốc”².

Theo Người, thi đua ái quốc là một phong trào có thể huy động được sự tham gia đông đảo của nhân dân, bất kể thành phần dân tộc, giới tính, lứa tuổi. Do đó, thi đua, khen thưởng hiện nay cũng là cách để huy động sự tham gia của đông đảo cán bộ, đảng viên và nhân dân, tạo nên sự hừng khởi, cùng nhau chung tay, góp sức thực hiện nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Vì đây là một nhiệm vụ chính trị rất khó khăn nên không thể một hoặc vài người, vài tổ chức có thể thực hiện mà cần có sự hiệp đồng tác chiến của nhiều người, tạo thành một mặt trận rộng khắp.

Hai là, thi đua, khen thưởng là cách thức để đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng của đơn vị, tổ chức, cá nhân. Cho đến nay, công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch đã được triển khai trong toàn hệ thống chính trị được gần 05 năm nên cần có những đánh giá những kết quả đã đạt được cũng như những hạn chế, khó khăn vướng mắc để từ đó có những giải pháp để triển khai có hiệu quả hơn trong thời gian tới. Với mục tiêu này, thi đua, khen thưởng là cách để rà quét, nắm bắt tình hình triển khai của các đơn vị, tổ chức, cá nhân; đánh giá mức độ triển khai nhiệm vụ; phát hiện ra những đơn vị, tổ chức, cá nhân thực hiện tốt nhiệm vụ cũng như những chủ thể chưa làm tốt để kịp thời có những cách thức điều chỉnh. Do đó, có thể nói thi đua, khen thưởng là một cuộc “tổng rà quét” để nắm bắt tình hình thực hiện nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch của các chủ thể.

Ba là, thi đua, khen thưởng góp phần tạo động lực cho tổ chức, cá nhân tham gia bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng giai đoạn hiện nay. Trong *Lời kêu gọi thi đua ái quốc*, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ, ý nghĩa của thi đua ái quốc là tạo nên sợi dây gắn kết giữa các tầng lớp trong xã hội; tạo nên sức mạnh tổng hợp để giúp đất nước thoát khỏi những khó khăn, thử thách trước mắt cũng như lâu dài. Người khẳng định: “Thi đua ái quốc sẽ ăn sâu, lan rộng khắp mọi mặt và mọi tầng lớp nhân dân, và sẽ giúp ta dẹp tan mọi nỗi khó khăn và mọi âm mưu của địch để đi đến thắng lợi cuối cùng”³. Đây vừa là chỉ thị, vừa là niềm tin tưởng của Người đối với phong trào thi đua ái quốc. Cuối tác phẩm, Người kêu gọi toàn thể đồng bào, chiến sĩ cả nước đồng sức, đồng lòng thi đua ái quốc để giành chiến thắng: “Với tinh thần quật cường và lực lượng vô tận của dân tộc ta, với lòng yêu nước và ý chí kiên quyết của nhân dân và quân đội ta, chúng ta có thể thắng lợi, chúng ta nhất định thắng lợi.

Hỡi toàn thể đồng bào.

Hỡi toàn thể chiến sĩ.

Tiến lên!”⁴.

Có thể nhận thấy, mục đích của thi đua, khen thưởng là khơi dậy tinh thần yêu nước, ghi nhận và tôn vinh những tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc trong thực hiện các nhiệm vụ chính trị nói chung và bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch nên nó có thể tạo động lực tinh thần to lớn cho cán bộ, đảng viên và nhân dân; giúp cho mỗi người nỗ lực phấn đấu, vượt qua những khó khăn thách thức để hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

Như vậy, thi đua, khen thưởng có vai trò quan trọng trong việc thực hiện Nghị quyết số 35-NQ/TW về “tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”. Nó góp phần tạo động lực để mỗi cá nhân, tổ chức thực hiện tốt chức trách, nhiệm vụ của mình; đồng thời huy động sự tham gia đồng đảo của cán bộ, đảng viên và nhân dân trong thực hiện nhiệm vụ chính trị quan trọng này trong giai đoạn hiện nay. Thông qua thi đua, khen thưởng, chúng ta có thể nắm bắt tình hình thực hiện nhiệm vụ của các cá nhân, tổ chức; từ đó có những cách thức, giải pháp hữu hiệu để nâng cao hiệu quả thực hiện công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong giai đoạn tiếp theo.

2. Bối cảnh mới đặt ra và giải pháp phát huy vai trò của thi đua, khen thưởng trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng giai đoạn hiện nay

Tại Đại hội XIII (năm 2021), Đảng ta cũng chỉ rõ những diễn biến phức tạp, khó lường của tình hình quốc tế, khu vực và những nguy cơ đang và sẽ tác động trực tiếp đến công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng nói chung và công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch nói riêng.

Về tình hình quốc tế, khu vực, thời gian tới, tình hình thế giới, khu vực có nhiều diễn biến nhanh, phức tạp, khó lường. Tuy hòa bình, hợp tác và phát triển vẫn là xu thế chủ yếu song thế giới đang đứng trước nhiều khó khăn, thách thức như “chủ nghĩa dân tộc cực đoan, chủ nghĩa dân túy đang nổi lên”⁵. Hơn nữa, các thế lực thù địch tiếp tục lợi dụng những thành tựu của Cuộc Cách mạng

khoa học - công nghệ lần thứ tư để ra sức chống phá nền tảng tư tưởng của Đảng ta: “các thế lực thù địch tiếp tục tăng cường chống phá Đảng, Nhà nước và đất nước ta”⁶, “Sự chống phá của các thế lực thù địch, tổ chức phản động ngày càng tinh vi hơn”⁷. Đây là một thách thức rất lớn cho công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch ở nước ta trong thời gian tới.

Về tình hình trong nước, qua gần 37 năm tiến hành công cuộc đổi mới, mặc dù còn nhiều khó khăn, thách thức nhưng đất nước ta đã đạt được những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử, phát triển mạnh mẽ, toàn diện hơn so với những năm trước đổi mới. Những thành tựu đó là tiền đề để Đảng ta đưa ra mục tiêu phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc trong những năm tiếp theo. Tuy nhiên, chính mục tiêu đó là tâm điểm chống phá mới của các thế lực thù địch. Hơn nữa, bốn nguy cơ, trong đó có tình trạng tham nhũng, lãng phí, quan liêu, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ còn nhiều diễn biến phức tạp. Đây vẫn tiếp tục được nhận định là một trong những nguy cơ đe dọa trực tiếp đến sự tồn vong của Đảng, của chế độ ta và tác động trực tiếp đến công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ở nước ta trong thời gian tới.

Từ nay đến cuối năm 2023, Ban Chỉ đạo 35 các cấp từng bước tiến hành các hoạt động sơ kết 05 năm thực hiện Nghị quyết số 35-NQ/TW của Bộ Chính trị khóa XII về “tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”. Sau gần 05 năm thực hiện Nghị quyết, công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch đòi hỏi càng đi vào chiều sâu, thực chất hơn.

Xuất phát từ những yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới, cần có những giải pháp thiết thực để phát huy vai trò của thi đua, khen thưởng trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch thời gian tới.

Một là, nhận thức và đánh giá đúng về tầm quan trọng của thi đua, khen thưởng trong bảo vệ nền tảng

tư tưởng của Đảng giai đoạn hiện nay. Ban Chỉ đạo 35 các cấp, cấp ủy, lãnh đạo các đơn vị cần nhận thức và đánh giá đúng tầm quan trọng của thi đua, khen thưởng để xây dựng kế hoạch phát động thi đua thực hiện nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch đến đông đảo cán bộ, đảng viên trong cơ quan, đơn vị; từ đó có các hình thức khen thưởng phù hợp để ghi nhận, động viên, tạo động lực cho cán bộ, đảng viên; kịp thời lan tỏa, nhân rộng những cách làm sáng tạo, những điển hình tiên tiến trong thực hiện nhiệm vụ chính trị quan trọng này.

Hai là, hoàn thiện quy chế thi đua, khen thưởng trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng giai đoạn hiện nay. Căn cứ vào tính chất của nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch cùng với đặc thù của mỗi cơ quan, đơn vị, cần hoàn thiện quy chế thi đua, khen thưởng theo hướng bám sát vào các nội dung thực hiện Nghị quyết số 35-NQ/TW. Cần xây dựng tiêu chí thi đua khen thưởng cụ thể, rõ ràng, có thể lượng hóa để đánh giá sát tình hình thực hiện nhiệm vụ của các cơ quan, đơn vị, cá nhân. Có thể lồng ghép kết quả thực hiện nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong thực hiện các nhiệm vụ chính trị chung của cơ quan, đơn vị, song cũng có thể phát động phong trào thi đua, khen thưởng theo chuyên đề riêng hoặc thi đua, khen thưởng đột xuất để kịp thời ghi nhận những đóng góp xuất sắc của các đơn vị cá nhân.

Ba là, phát huy vai trò của người đứng đầu trong tổ chức, triển khai hoạt động thi đua, khen thưởng trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Người đứng đầu Ban Chỉ đạo 35 các cấp, người đứng đầu cấp ủy, lãnh đạo các cơ quan, đơn vị cần thường xuyên phát động các phong trào thi đua, khen thưởng để huy động sự tham gia đông đảo của cán bộ, đảng viên, nhân dân trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Thông qua đó kịp thời ghi nhận, biểu dương, những tổ chức, cá nhân thực hiện tốt nhiệm vụ; lan tỏa những mô

hình hay, những cách làm sáng tạo để tạo nên một khí thế sôi nổi rộng khắp. Người đứng đầu mỗi cơ quan, đơn vị, tổ chức cần chỉ đạo đổi mới nội dung và hình thức thi đua, khen thưởng trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch thông qua việc xây dựng các tiêu chí nội dung thi đua cụ thể, sát thực với nhiệm vụ, hình thức thi đua, khen thưởng đa dạng, linh hoạt, gắn với đặc thù của mỗi đơn vị; khen thưởng phải kịp thời, tương xứng với đóng góp của các cá nhân, tổ chức. Bản thân người đứng đầu phải phát huy trách nhiệm “nêu gương” khi tham gia các phong trào thi đua; công tâm, khách quan khi xem xét các hoạt động khen thưởng.

Bốn là, phát huy vai trò của các cơ quan báo chí, truyền thông tuyên truyền, lan tỏa hoạt động thi đua, khen thưởng trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Các cơ quan báo chí, truyền thông cần đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền chủ trương, kế hoạch thi đua, khen thưởng trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng để các đơn vị nắm bắt và triển khai thực hiện. Ngoài ra, cần tuyên truyền rộng rãi kết quả hoạt động thi đua, khen thưởng trên các phương tiện truyền thông để kịp thời lan tỏa, tạo hiệu ứng tích cực trong toàn xã hội. Đây cũng là cách tạo động lực cho các tổ chức, cá nhân tham gia công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch.

Như vậy, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch là một nhiệm vụ chính trị rất quan trọng nhưng cũng có nhiều khó khăn, thách thức. Do đó, cần phát huy vai trò của thi đua, khen thưởng để huy động sự tham gia đông đảo của cán bộ, đảng viên và nhân dân; đồng thời tạo động lực để các chủ thể tham gia ngày càng thực chất, có trách nhiệm vào nhiệm vụ chính trị quan trọng này.

1, 2, 3, 4. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, t. 5, Nxb CTQG - ST, H, 2011, tr. 556, 557, 557, 558.

5, 6, 7. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb CTQG - ST, H, 2021, t. 2, tr. 163; t. 1, tr. 108; t. 2, tr. 164.